

Euskadiko gazteen emantzipazio-egoeraren diagnostikoa 2020an

Txosten honen helburu nagusia da Euskadin bizi diren 35 urtetik beherako gazteen egoera aztertzea, emantzipazioari dagokionez: zenbat pertsona dauden emantzipatuta eta zer baldintzatan, zenbat emantzipatu nahiko luketen, zer zailtasunei aurre egin beharko lieketen, zer baliabide publiko dituzten emantzipatzeko, eta abar.

Horretarako oinarri gisa hartu dira Gazteen Euskal Behatokiak berak egindako hainbat azterlanetako datuak, bai eta beste erakunde batzuek egindako ikerketetatik ateratakoak ere, edota hainbat erakundek argitaratutako edo Behatokiari emandako estatistika batzuk, hala nola Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak edo Eustatek (Euskal Estatistika Erakundeak) egindakoak, besteak beste

Datuek erakusten dute 30 urte bete baino lehen gutxi direla emantzipatuta dauden gazteak; izan ere, 30 urte dituztela, batez beste, emantzipatzen dira Euskadiko gazteak. Horren arrazoiak askotarikoak dira: ekonomikoak, kulturalak...baina txostenak batez ere hauexek aztertzen ditu: gazteen lan-egoera eta beren baliabide ekonomikoak eta etxebizitzaren garestitasuna.

30 urte bete baino lehen gutxi dira lana duten gazteak; erdiak baino gehiago ikasten ari dira eta beren gurasoen diru-sarreretatik bizi dira. Lan egiten dutenen lan-baldintzak adierazten dute gehienek aldi baterako lanak dituztela, hamarretatik hiruk lanaldi partziala dutela eta beraien hileko soldata 1.200 eurokoa dela, batez beste. Gainera, 2020an, Covid19k sortutako egoeraren ondorioz, ia 30 urtetik beherako gazte landunen erdiek uste dute lana gal dezaketela edo beren lan-baldintzak okertu daitezkeela. Horrek kolokan jartzen ditu emantzipatzeko aukerak epe laburrean.

Bestalde, merkatu librean etxebizitzaren batez besteko prezioa garestitzen ari da eta, hori dela-eta, batez besteko soldata duen gazte batek soldata erdia baino gehixeago bideratu beharko luke hilean hipotekaren kuota edo alokairuaren errenta ordaintzeko. Gastu horiei aurre egiteak dakarren esfortzuaren ondorioz oso gazte gutxi emantzipatzen dira bakarrik.

Emantzipatutako gazteak batez ere bigarren eskuko pisuetan bizi dira eta gehixeago dira etxebizitza alokatuta dutenak, jabetzan dutenak baino. Gainera hamarretik bat familiak lagatako etxebizitza batean bizi da.

Etxebiden etxebizitza publikoa eskuratzeko izena emanda duten gazte gehienek alokairuko etxebizitza eskatzen dute.

Eusko Jaurlaritza ere alokairuaren aldeko apustua egiten ari da azken urteotan. Alokairu publikora hutsik dauden etxebizitzak erakarri nahi dituzten programez gain, 2019an indarrean jarri du Gaztelagun programa. Gaztelagun programak gazteen emantzipazioa sustatu nahi du eta, horretarako, alokairu-errentak ordaintzeko diru-laguntza zuzenak ematen dizkie onuradunei.

Ondoren, txostenaren atal bakoitzean erabilitako adierazle nagusiak batzen dituen taula aurkezten da.

ADIERAZLEA	AZKEN DATUA	URTEA
EMANTZIPATUTAKO GAZTEEN KOPURUA ETA HORREN ONDORIO DEMOGRAFIKOAK		
18-34 urteko gazteen emantzipazio-tasa	% 38,5	2019
Emantzipatuta dauden 18-24 urteko gazteen ehunekoa	% 7,4	2019
Emantzipatuta dauden 25-29 urteko gazteen ehunekoa	% 42,5	2019
Emantzipatuta dauden 30-34 urteko gazteen ehunekoa	% 73,2	2019
Emantzipatzeko batez besteko adina	30,2 urte	2019
Emantzipatu nahi baina urtebeteko epean ezin izango dutela uste duten 15-29 urteko gazteen ehunekoa	% 40,5	2020
Lehen seme-alaba izatean amaren batez besteko adina	31,9 urte	2019
Euskadiko biztanleriaren batez besteko adina	46,7 urte	2019
GAZTEEN EKONOMIA- ETA LAN-EGOERA		
Hirugarren mailako titulazioa (unibertsitate-ikasketak edo goi-mailako heziketa-zikloak) duten 30-34 urteko biztanleen ehunekoa	% 48,0	2019
Batez ere beren gurasoen edo familiako beste batzuen diru-sarreretatik bizi diren 16-29 urteko gazteak	% 56,6	2020
Hilean 600 euro baino gehiago duten 16-29 urteko gazteak	% 31,3	2020
16-29 urteko gazteen enplegu-tasa	% 37,0	2020 (IV.hiruhilekoa)
16-29 urteko gazteen langabezia-tasa	% 22,3	2020 (IV.hiruhilekoa)
16-29 urteko gazte okupatuen lanaldi partzialeko lana	% 31,8	2019
16-29 urteko gazte soldatadunen behin-behinekotasun tasa	% 64,3	2019
18-29 urteko gazte soldatadunen batez besteko soldata	1.199 €	2019

Urtebeteko epean lana gal dezaketela edo beren lan-baldintzak oker daitezkeela uste duten 16-29 urteko gazte landunen ehunekoa	% 47,8	2020
Urtebeteko epean lana aurkituko dutela uste duten 15-29 urteko gazte langabeen ehunekoa	% 64,0	2020
ETXEBIZITZAREN GARESTITASUNA EUSKADIN		
Merkatu libreko etxebizitzaren salerosketen batez besteko prezioa, notario aurrean eskrituratutako prezioen arabera	211.434 €	2019
Merkatu libreko alokairu-errenten batez besteko prezioa, Eusko Jaurlaritzako fidantza-gordailuen arabera	681 €	2019ko I eta II hiruhilekoak (batez besteko haztatua)
Merkatu librean batez besteko prezioa duen etxebizitza bat bere kabuz erosteko, 18-34 urteko soldatapeko batek hilean hipotekaren kuota ordaintzeko bideratu beharko lukeen soldataren ehunekoa (batez besteko soldata izanik)	% 55,1	2019
Merkatu librean batez besteko prezioa duen etxebizitza bat bere kabuz alokatzeko, 18-34 urteko soldatapeko batek hilean errenta ordaintzeko bideratu beharko lukeen soldataren ehunekoa (batez besteko soldata izanik)	% 50,4	2019ko I eta II hiruhilekoak (batez besteko haztatua)
Soldataren beharrezko igoera, 18-34 urte bitarteko soldatapeko pertsona batek etxebizitza bat bere kabuz erosteko aukera izan dezan, hileko hipoteka-kuota ordaintzeko soldataren % 30 baino gehiago erabili behar izan gabe.	% 83,7	2019
Soldataren beharrezko igoera, 18-34 urte bitarteko soldatapeko pertsona batek etxebizitza bat bere kabuz alokatu ahal izateko, hileko alokairu-errenta ordaintzeko soldataren % 30 baino gehiago erabili behar izan gabe	% 67,9	2019
GAZTE EMANTZIPATUEN ETXEBIZITZAK		
Jabetzako etxebizitza batean bizi diren 18-34 urteko pertsona emantzipatuen ehunekoa	% 42,3	2019

Alokatutako etxebizitza batean bizi diren 18-34 urteko pertsona emantzipatuen ehunekoa	% 45,1	2019
Familiakoek edo enpresak doan edo prezio baxuan lagatako etxebizitza batean bizi diren 18-34 urteko pertsona emantzipatuen ehunekoa	% 12,5	2019
Etxebizitza erabilietan bizi diren 18-34 urteko pertsona emantzipatuen ehunekoa	% 83,0	2019
18-34 urteko gazte emantzipatuak bizi diren etxebizitzaren batez besteko antzintasuna	42 urte	2019
18-34 urteko gazte emantzipatuak bizi diren etxebizitzaren batez besteko tamaina	77,4 m ²	2019
EMANTZIPATU GABEKO GAZTEEN ETXEBIZITZA-PREMIA, LEHENTASUNAK ETA ETXEBIZITZA ESKURATZEKO AUKERAK		
Euskadin etxebizitza behar duten 18-34 urteko pertsona emantzipatu gabeen ehunekoa	% 32,8	2019
Euskadin etxebizitza-premia duten 18-34 urteko pertsona emantzipatu gabeen artean, etxebizitza udalerrri berean egotea nahiko luketenen ehunekoa	% 79,0	2019
Euskadin etxebizitza-premia duten 18-34 urteko pertsona emantzipatu gabeen artean, bi urteko epean emantzipatzea aurreikusten dutenen ehunekoa	% 34,6	2019
Euskadin etxebizitza-premia duten 18-34 urteko pertsona emantzipatu gabeen artean, etxebizitza bat eskuratzeko diru-sarrerara nahikoa eta egonkorrak dituztela diotenen ehunekoa	% 22,8	2019
Euskadin etxebizitza-premia duten eta diru-sarrerara propioak dituzten 18-34 urteko pertsona emantzipatu gabeen artean, hilean bere gain har lezaketzen batez besteko gastua	483 €	2019
EMANTZIPAZIORAKO LAGUNTZA PUBLIKOAK		
Etxebizitza babestuen parkea	76.452	2019
Alokairuko etxebizitza babestuen parkea	23.594	2019

Alokairuko etxebizitza babestuen ehunekoa, etxebizitza babestuen parke osoarekiko	% 30,9	2019
Etxebiden erregistratutako etxebizitza babestua eskatzeko espedienteak, titularrak 30 urtetik beherakoak izanik	28.500	2020
Etxebiden erregistratutako erosketa-erregimeneko etxebizitza babestua eskatzeko espedienteak, titularrak 35 urtetik beherakoak izanik	10.040	2020
Etxebiden erregistratutako alokairu-erregimeneko etxebizitza babestua eskatzeko espedienteak, titularrak 35 urtetik beherakoak izanik	18.460	2020
Alokairu-erregimeneko etxebizitzak eskatzeko espedienteen ehunekoa, Etxebiden erregistratutako etxebizitza babestua eskatzeko espediente guztiekiko, beti ere titularrak 35 urtetik beherakoak izanik	% 64,8	2020
18-35 urteko gazteei esleitutako etxebizitza publikoak	1.227	2020
18-35 urteko gazteei esleitutako etxebizitza publikoen ehunekoa, esleipen guztiekiko	% 22,7	2020
18-35 urteko gazteei erosketa-erregimenean esleitutako etxebizitza publikoak	917	2020
18-35 urteko gazteei alokairu-erregimenean esleitutako etxebizitza publikoak	310	2020
Alokairu-erregimenean esleitutako etxebizitza publikoen ehunekoa, 18-35 urteko gazteei esleitutako etxebizitza publiko guztiekiko	% 25,3	2020
Gaztelagun programaren barruan alokairurako laguntza-eskaera aktiboak	1.620	2020ko abendua
Gaztelagun programaren barruan alokairurako laguntzak jasotzen dituzten onuradunen batez besteko diru-laguntza pertsonako	219 €	2020ko abendua